

RICHNAVSKÉ NOVINY

Dvojmesačník obyvateľov Richnavy

Založené v roku 2004 / Ročník I. / Číslo vydania (2) / Dátum vydania 21. 12. 2004 / Zdarma (nepredajné)

Doc. Sotolár: Základnou úlohou obce je starostlivosť o rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. (strana 4)

Najdôležitejší rozpočet je rodinný rozpočet.
(strana 2)

Farské spoločenstvo

Stretnutie so vzácnym človekom

Prebieha proces blahorečenia biskupa Jána Vojtaššáka

Dňa 31. októbra 2004 sme v našej farnosti mali možnosť stretnúť sa s veľmi vzácnym človekom, kňazom Mons. Viktorom Trstenským. Navštívil nás v závere mesiaca, ktorý sme celý venovali zvláštnej pozornosti božiemu služobníkovi, biskupovi Jánovi Vojtaššákovi, čítajúc na pokračovanie knihu o jeho živote. Nikto totiž z ľudí nie je tak blízky a nepozná tak dôkladne biskupa Jána, ako práve 96-ročný Mons. Trstenský, ktorý, ako hovorí – od roku 1924 sledoval jeho kroky od času, kedy sa hlásil do kňazského seminára. Vyrastal pod jeho vplyvom a ešte väčšmi sa priateľské a kňazské puto upevnilo v ťažkej dobe represii a prenasledovania katolíckej cirkvi v období po roku 1948. Ako jeden, tak aj druhý si odsedeli svoje najťažšie roky v najrozličnejších väzniciach celej Československej republiky. S biskupom Jánom bol do posledných chvíľ jeho života (4. augusta 1965) vo veľmi blízkom kontakte. Už niekoľko rokov prebieha proces blahorečenia nášho biskupa Jána Vojtaššáka.

(pokračovanie na strane 3)

Farské spoločenstvo

Nezameniteľné poslanie obce: vytvárať svoju kultúru na svojom mieste.

Pán farár Mgr. Pavol Ondřík a pán kaplán Mgr. Matúš Terignath sú novými duchovnými otcami našej farnosti. Ako prvého sme poprosili o rozhovor pána farára. Prinášame druhú časť rozhovoru.

Pán farár, spomínali ste ciele obce v oblasti, kultúry, spoluzitia a vytvárania hodnôt. Čo je obsahom kultúry vytvárajanej obcou?

„Kultúra obci znamená, že na jednom území dlho žijú jedni a tí

istí ľudia. Vtedy sa vytvára kultúra. To je nezameniteľné poslanie obce – vytvárať svoju kultúru na svojom mieste. Keby sme sa menili, vymenili by sa obyvatelia, tak by sa menila kultúra a nevytvorili by

sme nič. V mojom ponímaní slova obec – znamená, že my vytvárame určitú kultúru, skupinu, ktorá sa vie prezentovať, má svoju hrdosť a má svoju identitu.

(pokračovanie na strane 6)

Samospráva

Výsledky volieb starostu obce

Dňa 18. 9. 2004 sa konali v Richnave voľby starostu obce.

O post starostu sa uchádzali štyria kandidáti: Štefan Čech (LS – HZDS), Mgr. Anna Harmanová (nezávislá), Daniel Saluga (SDL) a Jozef Vaščák (Smer). Prví voliči prichádzali ešte pred otvorením volebnej miestnosti. Priebeh volieb bol bezproblémový.

Štatistika volieb

Počet osôb zapísaných v zozname voličov	1 098
Počet voličov, ktorým boli vydané obálky	820
Počet odovzdaných obálok	818
Počet platných hlasovacích lístkov	805

Výsledky

1. Mgr. Anna Harmanová (nezávislá kandidátka) - 596 platných hlasov,
2. Jozef Vaščák (SMER) - 118 platných hlasov,
3. Daniel Saluga (SDL) - 82 platných hlasov,
4. Štefan Čech (LS-HZDS) - 9 platných hlasov.

Sedemdesiatpäťpercentná účasť je doposiaľ najvyššou v doterajšej histórii obce. Obyvatelia našej obce tým jednoznačne potvr-

dili záujem o veci verejné. Volebnú miestnosť v priebehu dňa navštívili aj členovia Okresnej volebnej komisie zo Spišskej Novej Vsi.

Na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 30. 9. 2004 Mgr. Anna Harmanová zložila sľub a z rúk predsedníčky volebnej komisie prevzala Osvedčenie o vykonávaní funkcie starostu. Na uprázdnené miesto poslanca nastúpila Jana Kočíková. Zástupcom starostu sa stal Daniel Saluga.

PhDr. Eva Kurillová
Predsedníčka volebnej komisie

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Realita je často iná

Najdôležitejší rozpočet je rodinný rozpočet.

Podľa Charty práv rodiny odmena za prácu má byť dostatočná na založenie a dôstojný život rodiny, či už formou primeranej mzdy, ktorá sa označuje ako rodinná alebo aj s pomocou iných spoločenských prostriedkov, ako sú rodinné prídavky alebo príspevok za prácu jedného z rodičov v domácnosti. Odmena za prácu (plat) by mala byť taká, aby matka nebola nútená pracovať mimo domu na úkor života rodiny a najmä výchovy detí.

Zároveň treba uznať a vážiť si prácu matky doma, lebo je to veľká hodnota pre rodinu i spoločnosť.

Vierka Čechová (27 r.) je mamička po materskej dovolenke, ktorá si v súčasnosti aktívne hľadá prácu.

Článok do Vašich novín

Vážená redakcia!

Článok do Vašich novín. To je názov novej rubriky, v ktorej budeme uverejňovať zaujímavé príspevky doručené redakcii.

Klub Sclerosis multiplex so sídlom v Levoči vznikol v máji tohto roku. Stretávajú sa tam pacienti z okolitých miest a dedín. Navzájom sa poznávajú a vieme sa úplne pochopiť v našich každodenných problémoch, veď tá naša diagnóza je tak zákerným ochorením, že

v živote nevieme, čo nás čaká na druhý deň. Je to ochorenie centrálnnej nervovej sústavy kde dochádza k rozpadu obalov nervov. Prestávajú Vás počúvať nohy, ruky, citlivosť je veľmi oslabená a dochádza aj k ochrnutiu tela. Deje sa to u každého individuálne a predsa

Živnostník František Ondáš (42 r.) žije od narodenia v Richnave.

malým prílepením, ale nestačí na pokrytie našich potrieb," zdôraznila mamička Vierka.

Dočasným domovom je pre túto mladú rodinku jedna izba s kuchynou a kachľovou pecou. Ako nám ďalej prezradila, v dome nemajú k dispozícii vodu, čo sa môže zdať nemysliteľné, ale je to naozaj tak. „Rodičia by nám chceli pomôcť, ale nedá sa to, pretože majú dosť svojich problémov,“ poznamenala. Na otázku, čo si myslí o dochádzaní matky za prácou mimo miesta bydliska, Vierka odpovedala: „Matka by mala byť čo najčastejšie so svojimi deťmi, lebo jej postavenie v rodine je nenahraditeľné a taktiež dôležitý je aj otec. Dlhodobejšia neprítomnosť jedného z nich veľmi ovplyvní vývoj detí. Súčasná situácia núti ľudí odchádzať za prácou a v tomto prípade nemajú rodičia na výber. Musia sa prispôbiť možnostiam, no často si to vyžaduje pomoc členov rodiny, či známych.“

Živnostník František Ondáš (42 r.) žije od narodenia v Richnave a spolu s manželkou Jarmilou (42r.) vychovávajú dve deti, Petra a Luciu (16 a 15 r.). Práve pre nich bolo a je nevýhodou to, že matka pracuje v popoludňajších hodinách mimo bydliska. „Museli sa naučiť samostatnosti, čo sa im určite zide. Ak sa v budúcnosti ocitnú mimo domova, budú sa vedieť o seba starať. Ak má matka možnosť byť čo najdlhšie doma s deťmi, je to najlepšie riešenie pre dobrú výchovu detí. Ale, keďže je dôležité, aby deti vychovávali obaja rodičia, počas doby, ktorú strávi matka v práci, sa deťom venuje otec,“ podotkol F. Ondáš.

Podľa jeho názoru, nie je dôležitejšia pracovná realizácia matky mimo domu, ale pri optimálnom rozdelení povinností v domácnosti a po vzájomnej dohode sa dá zvládnuť aj takáto situácia. „Som živnostník už dva roky, ale

Lýdia Čechová (37 r.) je už osemnásť rokov verná ŽSR, kde pracuje na pozícii osobný pokladník.

veľkú časť mojich príjmov za vykonávanú prácu investujem do kúpy nových strojov a vybavenia, s čím mi pomáha aj manželka. Je to náročné, ale spoločnými silami to zvládame. Odmena za prácu živnostníka nie je stabilná ani pravidelná a pre potreby mojej rodiny ani dostatočná, ale nesťažujeme si. Trochu ťažšie to bude, keď deti ukončia štúdium na gymnáziu a pôjdu na vysokú školu,“ takto reagoval na otázku, či je jeho odmena za vykonanú prácu z hľadiska potrieb rodiny dostatočná.

Lýdia Čechová (37 r.) je už osemnásť rokov verná ŽSR, kde pracu-

je na pozícii osobný pokladník. Súčasná situácia na Slovensku prinútila jej manžela Ivana (39 r.) odlúčiť sa od rodiny, pre ktorú je práve v tomto období výchovy a dospievania detí nenahraditeľný. „Máme tri deti vo veku pätnásť, trinásť a sedem rokov. Tie staršie to už berú ako samozrejmosť, napriek tomu im však chýba, hlavne našej najmladšej dcérke. Ocka nevidíme dva týždne a potom sa snažíme všetko stihnúť počas týždňa, čo je doma. Je to pre nás obrovská zmena a pre Ivana veľká obeta, pretože sme boli spolu pätnásť rokov a teraz je vo svete bez nás. Penia-

ze nie sú všetko a vôbec nestoja za odlúčenie od rodiny. V tejto situácii nám veľmi pomáhajú starí rodičia, na ktorých sa môžeme kedykoľvek obrátiť,“ priblížila situáciu v rodine pani Lýdia. Čo si myslí o odmene, ktorá im prislúcha za vykonanú prácu? „Pokiaľ ľudia ako my pracujú poctivo, zaslúžia si viac, ako dostávajú. Nie je to najhoršie, ale myslím, že by to mohlo byť aj lepšie, ale aj horšie. Uvedomujem si to.“

Je presvedčená o tom, že, ak sa žena rozhodne pre rodinu, mala by jej venovať všetko zo seba a ak sa chce realizovať pracovne, v tom-

to prípade by mala rozhodnutie založiť si rodinu odložiť na neskôr. Taktiež zvažíť to, že táto doba veľmi nepraje rodinám, hlavne po finančnej stránke.

Peter Vaščák (38 r.) už roky bojuje s chorobou sclerosis multiplex, je členom klubu s rovnomerným názvom a sídlom v Levoči, kde sa stretávajú ľudia s rovnakou diagnózou. Podľa jeho slov, táto choroba si nevyberá ľudí podľa veku, pohlavia, či rasy. Môže postihnúť kohokoľvek.

Peter sa spoločne s manželkou Ivetou (38 r.) stará o dvoch školákov Petra (14 r.) a Mišku (8 r.). Živiteľkou rodiny je v tomto prípade matka, rodina sa musí teda prispôbiť daným okolnostiam. „Manželka je zamestnaná v Panasonicu v Krompachoch a robí na smeny. Jej postavenie v rodine má pre nás veľkú hodnotu, ale dôležitá je aj jej pracovná realizácia, keďže ja som invalidný dôchodca. Myslim si, že každej matke by malo viac záležať na rodine ako na postavení v práci, ale táto doba si vyžaduje aj peniaze. Vôbec ma neteší, že som chorý a nemôžem urobiť viac pre rodinný rozpočet. Samozrejme, peniaze nie sú všetko, život je úplne o niečom inom,“ poznamenal P. Vaščák. Deti sa museli prispôbiť občasnej matkinej neprítomnosti. Keď boli mladšie, mali to šťastie, že obaja starí rodičia im boli nablízku. „Matka, ktorá dochádza niekoľko kilometrov za prácou, nemôže mať istotu, že deti sú v tom čase zabezpečené tak, akoby bola doma,“ dodal.

Ďakujem za rozhovor.
Lucia Priščáková

Farské spoločenstvo

Stretnutie so vzácnym človekom

Prebieha proces blahorečenia biskupa Jána Vojtaššáka

(pokračovanie zo strany 1)

Svätá omša v Kluknave a spoločná beseda v Richnave so živým svedkom tých čias a svedkom „hrdinu viery“ mali za cieľ povzbudiť nás k ešte úpenlivejšej modlitbe za bla-

horečenie božieho služobníka, biskupa Jána Vojtaššáka a väčšiemu záujmu o jeho život a nasledovanie jeho príkladu.

Týmto spôsobom vyslovujem obdiv

i vďaka Mons. Viktorovi Trstenskému, že neľutoval námahu ani čas a za to, že aj tento kút našej Spišskej diecézy, našu Kluknavskú farnosť svojim slovom, ale najmä svo-

jím zjavom povzbudil k ešte väčšej láske ku Kristovi a jeho cirkvi.

Pavol Ondrik,
kluknavský farár

veríme, že sa niečo vynájde aj na túto chorobu.

Prečo pišem Vám? Pretože aj v Richnave máme obetavého člena klubu Petra Vaščáka. Tie zdravotné problémy, ktoré má, sú veľmi silné, ale nestráca nádej a rodina ho v tom doplnia.

Ak máte niekoho, kto sa cíti sám a opustený, pridte medzi nás. Budeme sa veľmi tešiť. Prajeme Vám pevné zdravie.

Slávka Faltinová, predsedníčka klubu Sclerosis multiplex Levoča

Samospráva

Základnou úlohou obce je starostlivosť o rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

O postavení a pôsobnosti obce s JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., právnym poradcom obce Richnava, vysokoškolským pedagógom, autorom publikácií o územnej samospráve - 2. časť

Pán doktor, v predchádzajúcom čísle ste hovorili o samostatnej a prenesenej pôsobnosti obce. Akým spôsobom môže štát a jeho orgány zasahovať do pôsobnosti obce?

Zákon o obecnom zriadení neupravuje explicitne otázku pôsobnosti obce. Základné rozdelenie pôsobnosti obce je vymedzené v ust. § 4 a § 5 zákona. Podľa § 4 - "Samospráva obce" - obce samostatne rozhodujú a uskutočňujú všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, ak osobitný zákon takéto úkony nezveruje štátu alebo inej právnickej alebo fyzickej osobe a podľa § 5 - "Vzťah štátu a obce" - na obec možno zákonom preniesť niektoré úlohy štátnej správy, ak je ich plnenie týmto spôsobom racionálnejšie a efektívnejšie.

Platná právna úprava chápe pod samostatnou pôsobnosťou spravovanie záležitostí obce (obec samostatne rozhodujú a uskutočňujú všetky úkony - § 4 ods. 1 zákona o obecnom zriadení). Samostatnosť pri plnení úloh a realizácii úkonov je však veľmi relatívna - je totiž daná rámcem jednotlivých právnych úprav (zákonov a ústav). Na výkon záležitostí v rámci samostatnej pôsobnosti prislúcha obci právny

nárok, štát a jeho orgány môžu do tohto rámca zasahovať len spôsobom a v rozsahu uvedenom v § 1 ods. 2 zákona o obecnom zriadení. Výkon týchto záležitostí je subjektívnym právom tej-ktorej obce. Účelom výkonu samostatnej pôsobnosti obce je zabezpečovať predovšetkým hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj územia obce, tvorbu a ochranu životného prostredia a uspokojovanie potrieb obyvateľov obce.

Aké prostriedky má obec na výkon svojej samosprávy?

Výkon samosprávy obce sa v podmienkach Slovenskej republiky realizuje prostredníctvom viacerých právnych inštitútov, a to:

- orgánmi obce,
- hlasovaním obyvateľov obce,
- verejným zhromaždením obyvateľov obce.

Právna úprava samosprávneho zriadenia dôsledne rozlišuje medzi orgánmi obce - sú to obecné zastupiteľstvo a starosta obce (§ 10 ods. 1 zákona o obecnom zriadení) a orgánmi obecného zastupiteľstva - napr. obecná rada, komisie obecného zastupiteľstva, obecná polícia a pod. (§ 10 ods. 2 zákona o obecnom zriadení).

K týmto dvom relatívne samostatným skupinám je potrebné priradiť aj hlavného kontrolóra obce - a to ako odborného voleného zamestnanca obce so špecifickým postavením zameraným na výkon kontroly v podmienkach tej - ktorej obce. Hlavný kontrolór obce - v zhora uvedenom kontexte - nie je orgánom obce, ale je zamestnancom obce. Z toho potom vyplýva množstvo odlišností v jeho právnom postavení ale aj pri realizácii úloh a zákonom zverených kompetencií.

Obec je budovaná ako samostatný a samosprávny subjekt, preto Ústava Slovenskej republiky a zákon o obecnom zriadení museli zakotviť základné právne inštitúty tak, aby v rámci vnútorného chodu samosprávy bol vytvorený funkčný systém určitých vzájomných brzd a protiváh umožňujúcich plynulý chod a existenciu obce. Vzájomný vzťah orgánov obce je podmienený a determinovaný tým, že oba orgány (starosta a zastupiteľstvo) sú orgánmi s tzv. originálnou kompetenciou. Majú rovnocenné postavenie, každý na svojom úseku pôsobnosti. Obecné zastupiteľstvo má nezávislé postavenie a rozhoduje o základných otázkach života obce, o koncepčných a koncepčnejších záležitostiach rozvoja obce. Starosta obce je tiež orgánom nezávislým (obecné zastupiteľstvo ho nevolilo) a preto ho nemôže ani odvolať. Výrazom týchto zhora uvedených skutočností je to, že obecné zastupiteľstvo nie je oprávnené ukladať úlohy starostovi obce (môže odporúčať riešenie, navrhnúť riešenie a pod.). Samozrejme, že to platí ale aj opačne.

Teda orgánmi obce sú len zastupiteľstvo a starosta?

Áno. Podľa čl. 69 ods. 1 - 3 Ústavy Slovenskej republiky orgánmi obce sú výlučne obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Za samosprávne orgány obce sa považujú len obecné zastupiteľstvo ako politický a právotvorný orgán obce a starosta ako výkonný a reprezentatívny orgán. (Ostatné orgány v obci sú konštituované ako fakultatívne a závislé na obecnom zastupiteľstve. Zákon o obecnom zriadení a ani ostatné zákony rozsah týchto orgánov neobmedzuje, a teda obec si bude môcť zriadiť aj ďalšie orgány, aké sa v zákone o obecnom zriadení nespomínajú, napr. aj mestskú políciu).

Môžete bližšie charakterizovať orgány obce?

Medzi charakteristické črty orgánov obce patrí, že: výkon samosprávnych funkcií realizujú v mene obce, v prevažnej väčšine zabezpečujú výkon samosprávnych funkcií, t.j. časť úloh verejnej správy, kompetencia (právomoc a pôsobnosť) je vymedzená právnou normou, obecné zastupiteľstvo je kolektívnym orgánom a rozhoduje v zbore, starosta obce je monokratickým orgánom (štatutárnym zástupcom).

O čom rozhodujú orgány obce?

Orgány obce v rámci vymedzenej kompetencie realizujú viacero druhov aktivít (rozhodovania):

Rozhodovanie, ktoré nie je výkonom štátnej správy - neštátnosprávne riadiace rozhodovanie. Takáto aktivita obce predstavuje ťažisko a prevažnú časť činnosti v samospráve a je uskutočňovaná v mene obce, nie v mene štátu.

Rozhodovanie v rámci výkonu štátnej správy - štátnosprávne riadiace rozhodovanie. Uskutočňuje sa orgánmi obce v mene štátu.

Iné aktivity obce. V tejto oblasti obec nemá riadiaci charakter a ide vlastne o zabezpečovanie praktického chodu a fungovania samosprávy obce (orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva) najmä z pohľadu materiálneho a personálneho. Obec môže vstupovať napr. do zmluvných vzťahov - občianskoprávných, pracov-

noprávných, obchodnoprávných a pod. Vystupuje tak ako právnická osoba.

Spomenuli ste, že zastupiteľstvo a starosta sú orgánmi obce s originálnou kompetenciou. Môžete nám to bližšie vysvetliť?

Obecné zastupiteľstvo tvoria poslanci obecného zastupiteľstva. Voľby poslancov obecného zastu-

pitelstva sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním. Starosta obce je výkonným orgánom obce. Starosta obce vykonáva obecnú správu a zastupuje obec navonok. Obidva orgány obce sú volené obyvateľmi obce, pričom spôsob volieb upravuje osobitný právny predpis - zák. SNR č.

346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov.

*Ďakujem za rozhovor.
Lucia Priščáková*

Verejnoprospešné služby, kultúra a šport

Október – mesiac úcty k starším

Hoci nemáte dostatok síl na manuálnu prácu, každá Vaša dobrá rada, či prežitá skúsenosť je a bude pre nás obohacujúca

Starším ľuďom veľmi dobre padne, keď im obec prejavuje úctu.

V piatok 22.10.2004 o 16.00 hod. sa otvorili dvere reštaurácie Bašta práve pre starších Richnavčanov, ktorí sa zišli naozaj v hojnom počte. Dôvodom bol uplynulý mesiac október, ktorý sa označuje ako Mesiac úcty k starším.

„Je samozrejme a malo by byť prirodzené, že starších a skúsenejších, životom ostrieľaných ľudí by sme si mali ctíť dvanásť mesiacov v roku. Zaslúžia si úctu a pozornosť nás všetkých. Veď práve oni sú chodiacou históriou.

Možno sa na seba hneváte, že už nevládnete tak, ako pred tridsiatimi, či päťdesiatimi rokmi, možno Vás trápi to, že Vám iní musia pomôcť s úplne jednoduchými vecami, možno sa Vám nepáčia Vaše sivé vlasy alebo vrásky a mož-

nie je hanba, lebo krása človeka nespočíva v tom, ako vyzerá, ale závisí od toho, čo má v srdci. Starý človek má veru veľký dar a práve to, čo mladý nemá. Je to múdrosť. Na ňu buďte všetci hrdí a rozdáajte ju okolo seba. Človek ju dosiahne len s pribúdajúcimi rokmi a skúsenosťami,“ takto sa hosťom prihovril pán farár Pavol Ondrik.

Na slávnostnom stretnutí „živých kronik“ vystúpili v programe deti z miestnej MŠ a folklórny súbor Kluknavčanka.

Aké boli reakcie, dojmy a pocity oslávencov zo stretnutia som sa spýtala priamo niektorých z nich. manželja Ján a Anna Papcúnovci (70 a 67 rokov)

„Nezúčastnili sme sa nikdy takéhto stretnutia. Program sa nám veľmi páčil. Sme radi, že na nás

niekto myslí.“

pani Elena (73 rokov)

„Žijem tu 54 rokov a teší ma, že vedenie obce venuje trošku pozornosti aj starším ľuďom. Už sme podobnú akciu zažili asi pred piatimi rokmi. Prišla som tu, lebo je to dobrá príležitosť, aby som sa stretla so známymi a trošku sa potešila.“

Anna Ondášová (80 rokov)

„Posledne sme tu mali pred piatimi rokmi. Som veľmi rada, že nám obec týmto spôsobom prejavila úctu. Privítali by sme aj viac podujatí, ktorých by sme sa mohli zúčastniť. Starším ľuďom to veľmi dobre padne.“

Lucia Priščáková

Na slávnostnom stretnutí „živých kronik“ vystúpili v programe deti z miestnej MŠ a folklórny súbor Kluknavčanka.

Farské spoločenstvo

Nezameniteľné poslanie obce – vytvárať svoju kultúru na svojom mieste.

Pán farár Mgr. Pavol Ondřík a pán kaplán Mgr. Matúš Terignath sú novými duchovnými otcami našej farnosti. Ako prvého sme poprosili o rozhovor pána farára. Prinášame druhú časť rozhovoru.

(pokračovanie zo strany 1)

A práve to v Rusku nie je. Za celých šesť rokov som tam našiel jednú jednu dedinu, ktorej ľudia mali identitu. Boli to Lotyši a oni, tak, ako v minulosti prišli na Sibír, tak tam žijú až dodnes. Na Slovensku obce majú identitu budovanú históriou a kultúrou.“

Ako môže cirkev ovplyvniť prostredie kultivácie v Richnave v oblasti ako je vzdelávanie, či zamestnanosť?

„Tu si treba položiť otázku, že čo je úlohou a cieľom cirkvi. Cirkev nemá zamieňať spoločenské organizácie alebo povinnosti spoločnosti. Staraf sa o vzdelanie, sociálne otázky – to je úlohou spoločnosti. Cirkev sa stará v rámci svojej charitatívnej činnosti o spolupatričnosť (charita - láska), o pomoc ľuďom. Prvotným poslaním cirkvi je ohlasovať Krista vo svete. A iste v duchu evanjelia, nemôžeme hlásať evanjelium a hlásať radosťnú zvesť ľuďom, nachádzajúcim sa v núdzi. Ale to je druhoradé poslanie cirkvi. Spolupráca v školstve, či v oblasti zamestnanosti... dnes je veľa organizácií, a to sú aj organizácie pod hlavičkou katolíckej cirkvi (nehovorím, že je to v našej farnosti), ale to je náhrada toho, čo nestíha alebo nechce spoločnosť riešiť. Možno čas ukáže nejaké riešenie. V súvislosti s rôznymi partnerskými programami v rámci EÚ cirkev

prijíma svoju účasť. Ale bolo by to veľkou chybou a minutím sa cieľa, keby cirkev nechala všetko a začala sa venovať problémom v zamestnanosti, školstve, či v sociálnej sfére, myslím v prvom rade. Ale poslanie cirkvi nevyklučuje aj pomáhať riešiť tieto otázky, no v prvom rade je to povinnosť spoločnosti.“

Aký je Váš názor a pohľad do budúcnosti týkajúci sa spoluzitia Rómov s ostatnými obyvateľmi obce?

„Zase len história, tá nás učí večne, keď sa od 14.-15. storočia, odkedy sú cigáni, na Spiši zvlášť, lebo dostali výsady od Žigmunda – kráľa sa tu usadiť, že sa oni za tieto storočia nevykultivovali, to znamená neprijali kultúru žiadnej spoločnosti, pretože žijú kdekoľvek, nežijú sa s prostredím, žijú samostatne, svojím životom. Režim, ktorý tu bol, ktorý sa ich snažil naučiť prispôbiť sa, tak ten ich odnaučil ešte aj tomu, čo vedeli. Je to vážna otázka, ktorá si vyžaduje veľmi vážny prístup. Ako budeme žiť, to záleží len od nás a nie od parlamentu. Je to tak, že aj keď sú najlepší kamaráti, keď sú susedia a ten plot je dobrý, toto sú naše a toto vaše práva, či povinnosti. Cigánov treba viesť k základným hodnotám a učiť ich základným postojom a hodnotám, ako takým. Jeden známy človek hovoril: ich treba učiť pracovať na poli, učiť ich siať, sadiť zemia, staraf sa o obživu, lebo vždy žili

z toho, čo spoločnosť vyprodukovala navyše. S takýmito problémami sa treba zapodievať samostatne a viesť ich k ich kultúre, ale samostatne. To je môj osobný názor. Nehovorím, že spoluzitie cigáni a bieli je nemožné, ale jednoduchšie je venovať sa im samostatne. Je možné spolunažívanie na partnerských vzťahoch. Žasol som z takých tvrdení pre mňa až nepochopiteľných pohľadov na cigánov. Že tam niet možnosti začať čosi debatovať a robiť v tomto smere, lebo my ich poznáme z ulice, ale ak pôjdete k nim do osady, tak to je úplne iný pohľad na nich, na ich svet. Mňa sa táto otázka veľmi dotýka a vážim si ju, lebo ja som tu aj pre nich. Nie som tu len na to, aby som ich krstil a pochovával, ale aj pre nich otváral nejaké nové duchovné horizon-

ty spôsobom ich vlastným. Som tu ale prikrátko, aby som presne vedel akým.“

Majú rómske deti nejakú šancu naučiť sa žiť slušne?

„Nemajú, lebo najväčšou autoritou pre nich je otec. A názory otca sa dieťaťu vryjú do hlavy. Deti sú vychovávateľné do 4. ročníka ZŠ. A už v 5. ročníku neprijímajú žiadnu autoritu, okrem tej domácej. Ale to by bol hodnotný fenomén, vypestovať u nás skutočnosť, aby niekto z nás sa stal autoritou. Tá autorita sa nebude dať budovať mimo nich, ale pri nich. My sme všetci chorí pohľadmi a podmienkami, ktorými okolie na nás pozerá.“

Ďakujem za rozhovor.

Lucia Priščáková

Vzdelávanie, bývanie a zamestnanosť

Dotácia úradu vlády na náhradné bývanie

Na riešenie havarijnej situácie prispeli okrem Úradu vlády aj charita a obec

Na riešenie havarijnej situácie prispeli okrem Úradu vlády aj charita a obec.

V dôsledku erózie pôdy spôsobenej živelnou stavebnou činnosťou

v predchádzajúcich desaťročiach dochádza v rómskej osade k zosuvom pôdy.

Následkom zosuvu pôdy došlo k rozrušeniu a zničeniu domu ro-

diny Tulejovcov s väčším počtom postihnutých osôb (12 obyvateľov domu, z toho 7 detí do 6 rokov), ktorí ostali bez prístrešia, základných životných potrieb.

Naša obec vzhľadom na vysokú koncentráciu obyvateľov v hmotnej núdzi (z 1990 obyvateľov obce žije 1300 v takzvanej rómskej osade, ktorej temer všetci obyvatelia

sú v hmotnej núdzi) nemá vlastné zdroje na riešenie akútnych havarijných situácií. Obec požiadala preto o pomoc Úrad vlády a Spišskú katolícku charitu.

Úrad vlády poskytol na zabezpečenie náhradného bývania (dvoch unimobuniiek) sumu 362 700,- Sk,

Spišská katolícka charita a obec prispeli postihnutým rodinám v núdzi potrebným šatstvom a potravínami.

Mgr. Anna Harmanová

Samospráva

Nový zákon o miestnych daniach

Obyvatelia by sa nemali obávať necitlivého vyrubovania miestnych daní v našej obci

Zákon 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady nadobudol účinnosť 1. novembra 2004.

Tento zákon upravuje daň z nehnuteľnosti, daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevyhľadné hracie prístroje, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, daň za jadrové zariadenie, daň z motorových vozidiel a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Druhy miestnych daní sú fakultatívne, to znamená, že obec môže tieto dane zaviesť všeobecne záväzným nariadením na príslušné zdaňovacie obdobie. Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je obligatórny, obec ho musí zaviesť.

Správcom dane je obec. Príjmy z daní a poplatkov sú príjmami obce.

Na 11. zasadnutí Obecné zastupiteľstvo v Richnave schválilo Všeobecne záväznú nariadenie číslo 13/2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Richnava, ktoré nadobudne účinnosť 1. 1. 2005.

V obci Richnava sa bude vyberať 6 druhov daní: daň z nehnuteľnosti – (zahŕňa pozemky, stavby, byty, nebytové priestory), daň za psa, daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za predajné automaty, daň za nevyhľadné hracie prístroje a popla-

tok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Daňovník dane z nehnuteľnosti podľa zákona 582/2004 Z. z. je povinný podať daňové priznanie do 28. februára 2005, správca dane vyrubí daň najneskôr do 30. septembra 2005. Takto vyrubená daň je splatná do 15 dní odo dňa doručenia platobného výmeru.

V obci Richnava sa od dane z pozemkov oslobodzujú tieto pozemky: pozemky vo vlastníctve cirkvi, pozemky, ktorých vlastníckymi sú obyvatelia v hmotnej núdzi, lesné pozemky, pozemky, na ktorých je cintorín.

V obci Richnava sa znižuje o 50 % daň zo stavieb a daň z bytov u stavieb vo vlastníctve občanov starších ako 65 rokov alebo občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím, alebo držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím s potrebou sprievodcu, ako aj prevažne alebo úplne bezvládných občanov, ktoré slúžia na ich trvalé bývanie.

V obci sa od dane zo stavieb a dane z bytov oslobodzujú tieto stavby: vo vlastníctve občanov v hmotnej núdzi a vo vlastníctve cirkvi.

Daňovníkom dane za psa je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je vlastníkom alebo držiteľom psa. Daňovník je povinný písomne oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti. Základom je počet psov. Sadzba dane je 100 Sk za jedného psa a kalendárny rok.

Predmetom dane za užívanie verejného priestranstva je osobitné užívanie verejného priestranstva a dočasné parkovania motorového vozidla. Daňová povinnosť vzniká začatím užívania verejného priestranstva a zaniká ukončením užívanie verejného priestranstva. Daňovník je povinný osobne alebo písomne podať oznámenie o začatí užívania verejného priestranstva – a to pred začatím osobitného užívania verejného priestranstva, výnimočne v deň, v ktorom sa má realizovať užívanie verejného priestranstva.

Predmetom dane za ubytovanie je odplatné prechodné ubytovanie fyzickej osoby v zariadení poskytujúcom služby prechodného ubytovania. Platiteľom dane je prevádzkovateľ, ktorý odplatné prechodné ubytovanie poskytuje.

Predmetom dane za predajné automaty sú automaty a prístroje, ktoré vydávajú tovar za odplatu. Daňovníkom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá predajné automaty prevádzkuje. Oznamovaciu povinnosť si daňovník musí splniť písomným oznámením, ktoré doručí na obecný úrad v Richnave.

Predmetom dane za nevyhľadné hracie prístroje sú hracie prístroje, ktoré sa spúšťajú alebo prevádzkujú za odplatu, pričom tieto hracie prístroje nevydávajú peňažnú výhru (šípky, biliard, stolný futbal, bowling...).

Daňovník je povinný písomne oznámiť vznik daňovej povinnosti správcovi dane do 30 dní.

Poplatníkom poplatku za komunálne odpady a miestne stavebné

odpady, ktoré vznikajú na území obce je:

1. Fyzická osoba, ktorá ma trvalý alebo prechodný pobyt na území obce.

2. Právnická osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na iný účel ako na podnikanie.

3. Podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce na účel podnikania.

Poplatok od poplatníka v ustanovenej výške pre obec vyberá a za vybraný poplatok ručí zástupca určený spoluvlastníkmi nehnuteľnosti. Sadzba poplatku je 130 Sk za osobu a kalendárny rok. Poplatok vyrubí obec platobným výmerom. Splatnosť poplatku je do 30. 9. 2005.

Obec poplatok zníži alebo odpustí za obdobie, za ktoré poplatník obci preukáže na základe nasledovných podkladov:

1. Čestné prehlásenie úradne overené o prechodnom pobyte, o tom že sa v určenom období dlhodobo zdržiava alebo zdržiaval v zahraničí, o tom že z dôvodu výkonu základnej vojenskej služby alebo že neužíva nehnuteľnosť, ktorú je oprávnený užívať, viac ako 90 po sebe nasledujúcich dní.

2. Potvrdenie študentov o zaplatení poplatku v internáte.

(Úplné znenie VZN č.13/2004 je vyvesené na úradnej tabuli v Obci.)

Mgr. Anna Harmanová

Verejnoprospešné služby, kultúra a šport

Pozvánka

Klub slovenských turistov Bradlo Richnava usporiada začiatkom budúceho roka tradičný zimný výstup na Slubicu (1129 m), atraktívny nielen pre miestnych, ale aj cezpoľných turistov. Milovníci prí-

rody by určite nemali váhať, pretože 29. ročník tohto podujatia im poskytne príležitosť spoznať nových ľudí, upevniť svoju kondíciu, oddýchnuť si, no hlavne načerpať energiu do nového roka.

Akcia sa bude konať 15. januára 2005 za každého počasia, prezentácia účastníkov prebehne v reštaurácii Bašta od 7.00 h do 8.00 h a účastnícky poplatok je 40 Sk (dospelý), 15 Sk (dieťa). V cene je zahrnutá doprava, ktorú zabezpečí organizátor výstupu, účastnícky list, výstupový odznak i chutná kapustnica. Trasa vedie zo sedla Braniska cez Rudník, Rajtopiky na Slubicu a končí v Richnave. Príďte si vychutnať zimnú prírodu a urobíť niečo pre svoje zdravie!

*Peter Vaščák
predseda Klubu slovenských
turistov Bradlo*

Verejnoprospešné služby, kultúra a šport

Jubilanti

V 3. štvrtroku sa dožili okrúhleho životného jubilea títo občania:

70 rokov:

Anna Kurillová,
Richnava 92,
Mária Kurimská,
Richnava 27

75 rokov:

Mária Hvizdošová,
Richnava 7

85 rokov:

Margita Pokutová,
Richnava 322,
Elena Vaščáková,
Richnava 117

Jubilantom blahoželáme.

Verejnoprospešné služby, kultúra a šport

Opráš si korčule a príd!

Obecné zastupiteľstvo sa na svojom novembrovom zasadnutí zaoberalo aj prevádzkou miestneho klziska a schválilo otváracie hodiny a výšku vstupného.

Cenník

Dieťa	5,- Sk
Dospelý	10,-Sk
Hokejista	20,-Sk

Verejnosť

Pondelok - piatok	15:00 - 19:00
Sobota, nedeľa	10:00 - 19:00 (platí aj počas školských prázdnin)

Hokej

Pondelok až piatok	19:00 - 21:00
Sobota a nedeľa	19:00 - 21:00

Richnavské noviny vychádzajú 5 krát ročne. – Šéfredaktor: Mgr. Anna Harmanová, tel.: 053/4473 241, redaktor: Lucia Priščáková. Adresa redakcie na osobný kontakt (návštevy): Obecný úrad v Richnave. Adresa na poštové zásielky: Redakcia Richnavské noviny, Obecný úrad v Richnave, 053 51 Richnava, Fax: 053/4299 242, e-mail: ocurichnava@stonline.sk, vydáva Obec Richnava. Neobjednané rukopisy nevraciam. Grafická príprava: Ján Grinvalský, Kluknava 659, 0905 507 615, e-mail: j.grinvalsky@sra333.sk, z dodaných tlačových predlôh. Rozširuje: Obec Richnava, Telefón: 053/4473 241, Fax: 053/4299 242, Registračné číslo RP 67/2004, e-mail: ocurichnava@stonline.sk.